



DISKRIMINERINGSNEMNDA

Sak 27/2018

Sakens parter:

A– B

Vedtak av 14.5.2018 fra Diskrimineringsnemndas medlemmer:

Susann Funderud Skogvang (møteleder)
Torstein Frantzen
Thomas Eeg

Postadresse

Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon:

(+47) 90933125

E-post

post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside:

www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder

Saken gjelder spørsmål om A ble diskriminert da hun ble nektet å spise medbrakt, allergivennlig mat i restauranten B på Aker Brygge i Oslo.

Sakens bakgrunn

A var 2.6.2017 på restaurant B med sin familie. A er rullestolbruker og har en sykdom som gjør at hun må følge en spesiell diett som blir spesialtilberedt av assistenter. Hun er også avhengig av å spise regelmessig. A hadde med seg medbrakt mat til B, og hun spurte en servitør om restauranten foretrakk at hun brukte deres servise fremfor sitt eget. Servitøren sa at hun ville få tallerken fra restauranten.

Da As familie hadde fått servert maten sin kom en annen servitør til bordet og informerte om at hun ikke kunne spise sin medbrakte mat i restauranten. Servitøren henviste til Mattilsynets regelverk. A informerte servitøren om at hun på grunn av sykdom er helt avhengig av en spesiell diett, samt at hun ville måtte spise utenfor restauranten hvis hun ble nektet å spise inne ettersom hun er avhengig av å spise til faste tider.

A ba servitøren om å kontakte sjefen sin for å forklare at hun måtte spise ute dersom hun ikke fikk spise inne i restauranten. Servitøren kom deretter tilbake og beklaget at også sjefen hadde vist til Mattilsynets regler.

A flyttet seg deretter ut av restauranten for å spise mens mannen hennes og øvrige familiemedlemmer byttet på å holde en paraply over henne. Familien hennes spiste inne. Etter at familien hadde betalt for måltidet fastholdt både hovmesteren, servitøren og sjefen deres at de kun overholdt Mattilsynets regler om medbrakt mat.

I etterfølgende e-postkorrespondanse mellom A og B informerte A om sin ubehagelige opplevelse. A etterspurte B sine interne rutiner som fører til at gjester blir behandlet på en diskriminerende måte. A ønsket også en tilbakemelding på hva B vil gjøre for å forhindre at noe liknende skjer igjen, samt en økonomisk kompensasjon.

Driftssjef C svarte på vegne av B i e-post av 30.6.2017. Hun erkjente at regelen om sporbarhet av mat ble håndhevet for strengt den aktuelle kvelden. B opplyste at servitøren/hovmesteren ikke oppfattet at A måtte spise medbrakt mat på grunn av medisinske årsaker. A ble tilbudt et gavekort fra restauranten.

Behandlingen hos Likestillings- og diskrimineringsombudet og videre saksgang

A klaget til ombudet 12.9.2017.

Ettersom klagen per 31.12.2017 ikke var ferdigbehandlet hos ombudet, ble saken overført til videre behandling hos Diskrimineringsnemnda, jf. lov om Likestillings- diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven nr. 114/2017) § 24.

Saken ble behandlet av Diskrimineringsnemnda 17.4.2018. I behandlingen deltok nemndas medlemmer Susann Funderud Skogvang (møteleder), Torstein Frantzen og Thomas Eeg. Sekretariatet var representert ved Ruth Øijordsbakken og Tonje Taranger. Nina Odberg deltok som observatør.

Partenes syn på saken

A har i hovedsak anført:

A mener hun ble diskriminert som følge av nedsatt funksjonevne da hun ikke fikk spise den medbrakte maten sin.

A har selv vært i kontakt med Mattilsynet som har opplyst at det ikke finnes et regelverk for privat mat i Matloven av 2004. Sporing av mat gjelder maten som tilberedes og serveres i restauranten og ikke mat en gjest har med seg. Det finnes ingen bestemmelser i lovverket som forbyr gjester som er avhengig av en spesialdiett å ha med seg medbrakt mat på en restaurant.

Dietten hennes er så komplisert at det vil være umulig for en restaurant å tilberede den innen en rimelig tidsramme og arbeidsmengde uten risiko for feil som kan gjøre henne svært syk. A har egne assistenter som forbereder og tilbereder dietten hennes som er mer komplisert enn for personer med for eksempel cøliaki eller diabetes. Dette ble forklart til de ansatte på B.

A opplever at B ikke har tatt innover seg hvor ydmykende det var for henne at hun ikke fikk spise med sin egen familie etter først å ha fått beskjed fra servitøren om at dette var i orden. Det var først da maten til familien hennes ble servert at A fikk beskjed om at hun ikke kunne spise sin medbrakte mat i restauranten. At B er medlem i cøliakiforbundet og har ansatte med funksjonsnedsettelse gjør saken enda tristere ettersom de ikke gjennomfører inkludering i praksis.

Videre anfører A at det er ekstra trist at B ikke vedkjenner seg at hun ble henvist til å spise ute i regnet. På grunn av at A er avhengig av å spise til regelmessige tider kunne hun ikke vente til resten av familien hadde spist.

Da A ble trillet ut av restauranten så den opprinnelige servitøren brydd ut og så en annen vei. De øvrige gjestene stirret. As familie gikk på omgang mellom sitt bord inne og A utenfor for å holde paraplyen over henne mens hun spiste. Heller ikke den øvrige familien fikk spise sammen, og maten ble kald underveis. Øvrige ansatte i restauranten informerte A om at de ble personlig berørt av ubehaget

ved at hun måtte sitte utenfor. A mener det på bakgrunn av dette er svært lite sannsynlig at det ikke ble oppfattet av de ansatte hvor «misfornøyd gjesten var».

As ønske er å få en bekreftelse på at hun som rullestolbruker kan ha med seg den maten hun trenger (og som restauranter ikke kan tilberede) uten at hun må varsle ankomsten sin på forhånd. A ønsker den samme muligheten til å gå på restaurant med venner og familie som andre frie samfunnsborgere som ikke har spesielle hensyn de må ta angående sin diett. A ønsker en skriftlig bekreftelse på at dette gjelder både for B, men også for øvrige restauranter. Opplevelsen var nedverdiggende.

B v/ CEO D har i hovedsak anført:

B mener de ikke har diskriminert A på grunn av nedsatt funksjonsevne.

B beklager hendelsen på det sterkeste, og har forsøkt å løse saken direkte med A. B erkjenner at Mattilsynets regler om sporbarhet av mat ikke gjelder for medbrakt mat. Det er likevel så sjelden at gjester har med seg medbrakt mat at de ansatte ikke har visst om at de feilinformerte A om regelverket. B opplyser at problemstillingen er tatt opp med alle ansatte ved Bs restauranter slik at det ikke skal skje igjen.

Det blir videre vist til at B har hatt 1,2 millioner gjester per oktober 2017, hvorav mange benytter rullestol eller har nedsatt funksjonsevne. B har ansatt en bookingsansvarlig med nedsatt funksjonsevne og tilstreber å imøtekomme alle typer allergier. Restaurantene er videre medlem av cøliakiforbundet og kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen av dem som diskriminerende.

B opplyser at restauranten var tilnærmet full den aktuelle kvelden. Hovedregelen er at gjester ikke kan ta med sin egen mat. Servitøren hadde vært tydelig overfor A om at kjøkkenet kunne håndtere alle slags allergier. Personalet kjenner seg ikke igjen i at A ble forvist til å sitte utenfor i regnet og spise sin medbrakte mat. B fastholder likevel sin beklagelse, og viser til at A skulle fått spise sin medbrakte mat dersom kjøkkenet ikke hadde klart å løse utfordringen med As allergier. Det anføres videre at kjøkkenet ikke fikk mulighet til å prøve å tilpasse maten til gjestens behov. Hadde restauranten fått vite på forhånd at A ønsket å spise sin egen mat hadde situasjonen vært unngått. Gjester med førerhunder kontakter for eksempel restauranten på forhånd for å få et tilrettelagt bord.

B strekker seg langt for å tilpasse maten til gjester med spesielle behov, men i spesielle tilfeller vil de selvsagt la gjesten spise sin egen mat. Ledere i B skal gjøre det som er nødvendig for å tilrettelegge for gjester med spesielle behov, og ulike scenarier gjennomgås på lederkurs. Lederne skal bruke skjønn på en god måte. B har opplyst at denne saken skal brukes som eksempel på lederkurs for å unngå at noe lignende skjer igjen.

Nemndas vurdering

Spørsmålet nemnda skal vurdere er om A ble diskriminert på grunn av sin nedsatte funksjonsevne.

Ettersom saken gjelder et forhold forut for ikrafttredelsen av ny likestilling- og diskrimineringslov (Lov-2017-06-16-51), vil forholdet vurderes etter dagjeldende Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) (lov nr. 61/2013).

Nemnda har kommet til at B har handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne overfor A.

Det foreligger «grunn til å tro» at A har blitt behandlet dårligere enn andre i en tilsvarende situasjon da hun ble nektet å spise sin medbrakte mat på B, og at dette skyldes hennes nedsatte funksjonsevne, jf. dtl. § 30 første ledd, bokstav a.

B må dermed sannsynliggjøre at diskriminering likevel ikke har funnet sted, jf. dtl. § 30. Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet mot diskriminering dersom forskjellsbehandlingen hadde et saklig formål, var nødvendig for å oppnå formålet og forholdsmessig, jf. dtl. § 6.

Nemnda legger som utgangspunkt til grunn at spisesteder ikke må akseptere at enhver gjest med allergier kan spise medbrakt mat. Restauranternes næringsvirksomhet er å servere mat til betalende gjester, og dette må veie tungt i forholdsmessighetsvurderingen av hva som skal anses som usaklig forskjellsbehandling. Mange spisesteder kan ivareta gjesters behov for spesialtilberedt mat, og spisesteder skal få muligheten til å vurdere slike behov. Det kan ikke anses som usaklig forskjellsbehandling at en restaurant forbeholder seg retten til å tilberede allergivennlig mat fremfor å akseptere at gjester har medbrakt mat.

Omstendighetene i denne saken er imidlertid særegne, og underbygger at klager hadde et reelt behov for å spise medbrakt mat. A ankom restauranten med et selskap av betalende gjester, og opplyste ved ankomst at hun hadde med seg medbrakt mat på grunn alvorlig matallergi. At A også er rullestolbruker er ikke avgjørende for vurderingen av saken, men underbygger hennes forklaring til de ansatte om at hun har spesielle behov.

B har anført at de misforsto situasjonen, og at de ikke forsto at A av medisinske årsaker ikke kunne spise allergitilpasset mat tilberedt i restauranten. Det er imidlertid ikke bestridt av partene at A opplyste at maten hennes er spesialtilberedt av assistenter og at hun er avhengig av å spise til faste tider.

Nemndas vurdering er at B fikk alle oppfordringer til å ta hensyn til at hun ikke kunne spise restaurantens mat. En eventuell villfarelse fra Bs side er uansett ikke avgjørende ettersom det er virkningen av de ansattes handlinger som medførte at A ble utsatt for diskriminering. Nemnda vil i denne sammenheng bemerke at det ikke kunne være tvilsomt at A hadde en alvorlig matallergi da hun til slutt spiste maten sin utenfor restauranten.

Hva gjelder B sin anførsel om at A burde ringt på forhånd for å avklare spørsmålet om medbrakt mat, vil nemnda bemerke at dette ikke bør være et krav for personer med matallergi. En slik praksis vil medføre begrensninger i livsutfoldelsen for mennesker med matallergier. B har selv opplyst at det er sjelden at deres gjester har med seg medbrakt mat. Nemnda legger følgelig til grunn at gjester med så særegne behov som i denne saken bør kunne oppsøke restauranter på samme vilkår som for øvrige gjester.

B handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne overfor A.

A har fått medhold i sin klage.

Nemndas vedtak er enstemmig.

Sak 27/2018

Diskrimineringsnemnda har truffet følgende vedtak:

B handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne over A.

Susann Funderud Skogvang

Møteleder

Torstein Frantzen

Thomas Eeg